

April
2016

Inspiration til værdighedspolitikker

FORSLAG TIL FORSKELLIGE FORMULERINGER.

Forslagene er udsagn opsamlet fra DANSKE ÆLDRERÅDs temadage i 2015 og 2016, samt fra øvrige kilder

'Værdighedspolitik skal indeholde ord som: Ligeværdighed, respekt, empati, diskretion, finde menneskets ressourcer, personlighed, selvbestemmelse, uafhængighed af andre, livsmod og vilje, fremtoning og kompetencer til varetagelse af egne interesser.'

Citat fra høringsvar om værdighedspolitik. Ældrerådet i Aarhus Kommune

Udsagn om livskvalitet

- Respekt og omsorg i omgang med den plejekrævende.
- Individuel pleje og omsorg, der tager udgangspunkt i den enkeltes ønsker, vaner og livshistorie.
- God hygiejne.
- Høj grad af tryghed inde såvel som ude, samt god tilgængelighed til omgivelserne og tilbud.
- Aktiviteter der stimulerer, bevarer og vedligeholder den enkeltes ressourcer samt stimulering af den enkeltes opretholdelse af eget netværk.
- God bolig med smukke omgivelser (ude og inde). Med velfærdsteknologi tilpasset den enkeltes ønsker og evner.
- Særlig opmærksomhed og hensyntagen til borgere med demens, bl.a. gennem udredning, forebyggelse og boligindretning.
- Sproget skal ændres fra institutionssnak til hverdagsord: 'Spisesituation' er 'middag', et 'plejecenter' er 'plejehjem' og en 'aflastningsplads' antyder at borgeren normalt er i en 'belastningsplads'.
- Fest og farver i dagligdagen.
- Aktiviteter med musik og natur.
- Den enkeltes behov skal være i fokus.
- Blandede boligformer ønskes.
- Nærvær i samtaler giver livskvalitet.

Udsagn om selvbestemmelse

- Pleje- og omsorgsarbejdet understøtter det enkelte menneske og afhjælper fysiske og psykiske tab, som den enkelte har lidt.
- At være uafhængig af andre, at have selvrespekt, livsmod og vilje og at have kompetencer til at varetage egne interesser så vidt, det er muligt – under hensyn til omsorgspligten.
- Personlig integritet. Ikke mindst vigtig ved afhjælpning af evt. opståede handicaps.
- Værdighed er at tage udgangspunkt i den enkelte og vise respekt for den enkeltes liv og ønsker.
- Værdighed er bestemmelse over eget liv.
- Værdighed er medbestemmelse – hvis man kan!
- Det er ikke værdigt, at borgere med forskellige kognitive funktioner bor sammen på plejecentre (at friske beboere bor på plejehjem sammen med demente).
- Det er ikke værdigt at skille ægtepar mod deres vilje.
- Borgeren skal have medbestemmelse på hjælpen, der ydes fra kommunen.
- Borgerens selvbestemmelse og medarbejdernes selvbestemmelse skal begge imødekommes.
- Hvad har DU brug for? – er kernespørgsmålet.
- Digitaliseringen har gjort ældre mindre selvhjulpne, og det er ikke værdigt.

Udsagn om kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen

- Værdighedspolitikken formuleringer, skal kunne omsættes og udrulles i det praktiske/udførende led.
- Værdighedspolitikken skal opleves og føles af det enkelte menneske og mellem mennesker.
- Det er i det praktiske arbejde, at effekten af værdighedspolitikken skal kunne opleves.
- Ligeværdighed og respekt i mødet med hinanden: i plejeopgaven, i det nære møde, i samtalen.
- Høj grad af faglighed, både blandt ledere og medarbejdere.
- Empati og medmenneskelig respekt skal være fremherskende og medvirkende til at skabe en god kultur.
- De fysiske rammer skal være tilstrækkelige og tilstede – både efter borgerens og kommunens vurdering. En ligeværdig drøftelse.
- Normeringen af personale skal ske i forhold til beboerantal og tilstand – igennem hele døgnet.
- SOSU-personale og andre, der har lyst og kompetence til arbejdet, får arbejdsvilkår, så opgaverne kan løses tilfredsstillende.
- Respekt og forståelse for det store ansvar og for den betydning veluddannede medarbejdere har for borgerens velbefindende.
- En værdig omsorg og pleje tilpasset borgerens behov, herunder respekt og forståelse for alle de syge og svage medborgere, der ikke kan rehabiliteres.
- Hyppige samtaler og medicin håndtering, samt medicinering foretages af fagdygtigt personale.
- Medicindosering- og opfølgning kontrolleres jævnligt, i samarbejde med praktiserende læge / fast læge.
- Gode og nænsomme indlæggelses- og udskrivningsforløb, og forebyggelse af unødvendige indlæggelser.
- Veluddannet personale står parat ved udskrivning fra sygehus.
- Kommunen skal kunne visitere ældre til almenyttige boliger i stueetagen.
- Mennesker med anden etnisk baggrund end danske, skal indtænkes i alle aspekter af ældreplejen.
- Kulturforskelle blandt ansatte og borgere må behandles med respekt og værdighed.
- Der SKAL være midler til at give plejkrævende ældres liv et indhold.
- Pårørendekonsulenter til demensramte familier.
- I større boligområder ansættes teams, der klarer alle plejeopgaver.
- Plejkrævende ældres tænder er et underprioriteret område.
- Også på helligdage skal der være tilstrækkeligt personale.
- Kompetent personale i hele ældreplejen.
- Uddannet personale hører ikke til i ældreplejen.

Specifikt om: Værdighed og velfærdsteknologi

- Velfærdsteknologi skal altid bedømmes i lyset af spørgsmålet: Kan teknologien øge værdigheden ved f.eks. bleskift, spisesituationer, toiletbesøg, kontakt med andre?
- Elektronisk overvågning er værdig, hvis man selv ønsker det, ellers ikke værdigt.
- Velfærdsteknologiske løsninger for at sikre demente er værdigt – det er værdigt at blive fundet.
- Velfærdsteknologi – kun hvis det giver større personlig frihed.
- Bliver teknologi sat ind i hjemmet på den ældres opfordring – eller på kommunens?

Specifikt om: Værdighed og kommunikation

- Det er værdigt, hvis hjælper og borger fører en ligeværdig dialog og der stilles krav til begge parter (hjælper og borger).
- Det er værdigt, når personalet er i nuet sammen med borgeren.
- Værdigrundlaget på f.eks. et plejecenter skal drøftes grundigt af både pårørende, ledere og personale – og hvis muligt af borgeren.
- Det er værdigt, at personale taler voksensprog til borgerne – det er uværdigt, når der tales ned.
- Medarbejderen skal 'vide hvem du er' før de kommer på besøg.
- Fokus på den ligeværdige samtale.
- Inddragelse af den enkelte person.
- Al personale skal uddannes i at kunne møde borgeren.

Specifikt om: Værdighed og plejecentre

- Alle plejecentre bør invitere til en proces, hvor værdighed sættes til debat.
- Tilstrækkeligt personale og ledere, der har etik, er værdigt – alt andet er ikke værdigt.
- Værdighed er lig med professionalisme og uddannet personale.
- Det er ikke værdigt at skulle blive længst muligt i eget hjem, hvis man er ensom og gerne vil flytte.
- Det er ikke værdigt, hvis der ikke er mulighed for aktiviteter på plejecentre.
- Samspil mellem den offentlige og den frivillige verden.
- Hjemmehjælpen flytter med, når borgeren skal på plejehjem. Så lettes overgangen og kommunikationen.
- Spontanitet i hverdagen.
- 'Klippekort' også til beboere på plejehjem.
- Gerne husdyr på plejehjem, som passes af beboerne.
- Ensomhed skal (også) bekæmpes på plejehjem gennem opsøgende arbejde ved måltider og højtider

Udsagn om mad og ernæring

- Madordning der giver valgmulighed og sikrer, at der kan tages hensyn til den ældres egne ønsker og diæter.
- Der skal være sund og varieret kost, tilpasset den ældres personlige behov.
- God kost og gode spisesituationer tilpasset den enkeltes ønske og behov.
- Spiserobot eller madning? – den ældre bestemmer.
- Det er ikke en 'spisesituation', men 'middag'.
- Mad tilberedes på plejehjemmet.
- Nogle ønsker (i perioder) at spise alene.
- Samværet om maden giver gode oplevelser i hverdagen.
- Maden skal kunne duftes.

Udsagn om en værdig død

- Respekt og omsorg i alle livssituationer, så der opnås "En værdig død" med værdige og velgennemtænkte ritualer.
- Ved afslutningen af livet, må ingen lades alene, mod sin vilje.
- En god og nænsom livsafslutning.

Specifikt om: Værdighed og plejetestamenter/livstestamenter

- Det er værdigt at respektere pleje-/livstestamente/den sidste vilje
- Alle bør udfylde pleje-/livstestamente ved indflytning på plejecenter. Forslag til ny titel: "Der er noget, du skal vide om mig" – frem for pleje-/livstestamente.
- Vi må ikke tænke værdighed af hensyn til de pårørende.
- Det er ikke værdigt at blive genoplivet mod sin vilje – bør respekteres, hvis skrevet i livstestamente.
- Alle bør have retten til at en værdig livsafslutning – ikke genoplivning for enhver pris.
- Få viden om og følg andre kulturers traditioner ved livets afslutning for ikke-etniske danskere.
- En værdig død med respekt for den enkeltes ønsker.
- Skabelon til Plejetestamenter skal ligge på kommunens hjemmeside.
- Der skal være ro og roligt omkring den døende og dennes pårørende.

Andre forslag

- Værdighedspolitikken skal beskrive, hvordan målene for værdighed opnås. Opfølgning beskrives.
- Målgruppen for klippekortet skal udvides og tiden forlænges til 1 time.
- Lovens hensigt er OK, men der er slet ikke midler afsat til at gennemføre den.
- Faglige barrierer skal væk og ledelsesniveauer ændres i ældreplejens område.
- Mennesker med anden etnisk herkomst, som er plejekrævende er særligt sårbare og udsatte for ikke at blive mødt værdigt.